

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการให้บริการสุขภาพศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึก เครือข่ายโรงพยาบาลทองแสนขัน อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ให้บริการที่ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึกเครือข่ายโรงพยาบาลทองแสนขัน อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 11 คน การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาในผู้ให้บริการทุกคน ส่วนในกลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาผู้มารับบริการที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึก ต.พิศขวง จำนวน 630 คน(งานเวชระเบียน, 2545, หน้า 1- 50) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มารับบริการ คำนวณโดยใช้สูตรของ เครอจี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan , 1970 cited in Bernard H.R., 1994 , p. 79) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 239 คน จึงปรับเป็น 240 คน เลือกแบบเจาะจง ตามที่กำหนดดังนี้

1. มีอายุตั้งแต่ 15-60 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง
2. มีความสามารถในการสื่อสารและเข้าใจภาษาไทยได้ดี
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา

สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึก เครือข่ายโรงพยาบาลทองแสนขัน อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ใช้เวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2544 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2545

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุด ซึ่งแยกสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ ประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น
2. การดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชนใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ตั้งและประชากร ด้านกิจกรรมการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์อาคาร สถานที่ ด้านการจัดการ ด้านระบบการเชื่อมต่อและส่งต่อ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิดมี 2 คำตอบ

การให้คะแนนมี ดังนี้

มีการดำเนินงานในกิจกรรมแต่ละด้าน ให้คะแนนเท่ากับ 1

ไม่มีการดำเนินงานในกิจกรรมแต่ละด้าน ให้คะแนนเท่ากับ 0

เกณฑ์การคิดคะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี, 2539)

ร้อยละ 0.00 - 33.3 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับต่ำ

ร้อยละ 33.4 - 66.6 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ร้อยละ 66.7 - 100 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับสูง

3. ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการสุขภาพศูนย์สุขภาพชุมชนจำแนกตามการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ตั้งและประชากร ด้านกิจกรรมการปฏิบัติงาน ด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์อาคารและ สถานที่ ด้านการจัดการ ด้านระบบการเชื่อมต่อและส่งต่อ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย แพทย์และพยาบาลที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน และหัวหน้างานประกันสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมข้อความให้เหมาะสมด้านภาษาและมีความชัดเจนของเนื้อหาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ (reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน แล้วไปทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้ให้บริการจำนวน 30 คน และผู้รับบริการจำนวน 30 คนที่มารับบริการในศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านหัวดง ศูนย์สุขภาพชุมชนทุ่งยั้ง ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่วมจิตร และศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านพญาแมน จังหวัดอุดรดิตถ์ แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นเฉพาะส่วนที่ 2 ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์สุขภาพชุมชนโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ในส่วนของผู้ให้บริการได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และในส่วนของผู้รับบริการได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 จากนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนจะนำไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการและ ผู้รับบริการในศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึก ระหว่างวันที่ 29 เมษายน ถึง 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษาศาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทองแสนขัน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เข้าพบหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึก และ ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ซึ่งแจ้งเทคนิคการสัมภาษณ์ผู้รับบริการให้กับผู้ช่วยรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 คน ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงผู้ศึกษา คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพและประสบการณ์ในการทำงานมา 7 ปี
4. ทดสอบความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ศึกษาและผู้ช่วยรวบรวมโดยสัมภาษณ์ผู้รับบริการที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรายละเอียด 2 คนเพื่อให้ความเข้าใจเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกัน
5. ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์สุขภาพชุมชนบ้านร่องลึก
6. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดย ค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย
2. การดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชน วิเคราะห์โดย ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์สุขภาพชุมชน ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข วิเคราะห์เชิงเนื้อหา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University